

odst. 1 obč. zák.). Ohlašovací povinnost uložil zákon o pensijním pojištění toliko zaměstnavateli a zaměstnavatelka žalobkyně byla již v jiném sporu pravoplatně odsouzena (Cpr I 13/33). Hrozí-li zákon trestem úředníku, který ohlašovací povinnost zaměstnavatelem naň přenesenou řádně neplnil, jde tu o pořádkový trest, mající zajistiti řádné splnění zaměstnavatelových povinností v zájmu správného provedení tohoto oboru sociálního pojištění, avšak zákon neukládá ani podpůrně ohlašovací povinnost úředníkům zaměstnavatelovým, a tito nejsou právi pojištěncům z náhrady škody, vzniklé porušením této ohlašovací povinnosti.

Čís. 14218.

Procesní soud, mající rozhodnouti po vyhovění odporu podle § 156 obč. zák. o žalobě z nemanželského otcovství, nesmí se obíratí otázkami vyhrazenými v § 156 obč. zák. soudci nespornému, nýbrž jen vlastním předmětem žaloby.

(Rozh. ze dne 1. března 1935, Rv II 120/35.)

Nesporný soud vyhověl podle § 156 obč. zák. odporu manžela matky nezl. žalobkyně Josefa P-e a vyslovil, že nezl. žalobkyni narozenou v době méně než 180 dnů od uzavření sňatku její matky s odporovatelem jest považovati za nemanželské dítě. Poručník nezl. žalobkyně podal na to jménem jejím na Zikmunda F-a žalobu o uznání nemanželského otcovství a placení výživného. **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalovaného změnil rozsudek prvního soudu a žalobu zamítl, vzav za prokázáno, že manžel matky nezl. žalobkyně musil věděti ještě před sňatkem o těhotenství své nastávající manželky. Tím je vyvrácena právní domněnka nemanželského zrození žalobkyně, třebaž jinak bylo zjištěno, že její matka se žalovaným v kritické době obcovala.

N e j v y š š í s o u d zrušil k dovolání žalobcovu rozsudek odvolacího soudu a uložil mu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Narodí-li se dítě mimo zákonnou dobu v § 138 obč. zák. stanovenou, tedy před uplynutím 180 dnů po uzavření manželství nebo po uplynutí 300 dnů po manželově smrti nebo po úplném zrušení manželského svazku, platí o něm domněnka nemanželského zrození (§ 155 obč. zák.). Tato právní domněnka platí však při dřívějším zrození (t. j. před uplynutím 180 dnů po uzavření manželství) pouze tehdy, když manžel, který před sňatkem o těhotenství své nastávající manželky nevěděl nejdéle ve 3 měsících po obdržené zprávě a narození dítěte vznesl u soudu odpor (§ 156 obč. zák.). Odpor ten jest vyřídití v řízení nesporném, kde soud je povinen zjistiti předpoklady důvodnosti tohoto odporu (nevě-

domost o těhotenství a zachování 3měsíční lhůty ve smyslu § 156 obč. zák.). Bylo-li vyhověno soudem nesporným tomuto odporu, nezjišťuje se tím ještě, že dítě je nemanželské, nýbrž nastává jen domněnka nemanželského zrození, a jest pak na poručníku dítěte, jenž mu musí býti zřízen a jenž v souzeném případě také zřízen byl, aby nastoupil žalobou buď proti nemanželskému zploditeli o určení nemanželského otcovství podle § 163 obč. zák., bylo-li popřeno, nebo proti manželu matky na uznání manželského otcovství, kde by pak musil dokázati, že případ je mimořádný (§ 157 obč. zák.). Ježto každý soud musí se obmeziti na obor rozhodování zákonem mu přikázaný, tedy soud nesporný při rozhodování o odporu podle § 156 obč. zák. pouze na výrok odporu buď vyhovující aneb jej zamítající, a nemůže v případě vyhovění odporu vysloviti, že určitou osobu považovati jest za nemanželského otce dítěte, tak naopak i procesní soud, mající rozhodovati po vyhovění odporu o žalobě z nemanželského otcovství, nesmí se obíratí otázkami vyhrazenými v § 156 obč. zák. soudci nespornému, nýbrž jen vlastním předmětem žaloby. V souzeném případě bylo též zrušovacím usnesením vysloveno, že když odporu manžela matky dítěte Josefa P-e bylo vyhověno a vysloveno, že nezletilou žalobkyni Lydii P. jest považovati za nemanželské dítě, bylo žalobu z nemanželského otcovství uznati po zákonu za přípustnou. Stalo se tak proto, že odvolací soud ve svém prvním rozsudku zastával mylné právní stanovisko, že nynější paternitní žaloba je předčasnou a zamítl ji z důvodu, že nepředcházela žaloba podle § 158 obč. zák., na jejímž základě by byl manželský původ dítěte odůznán. Ježto pak se odvolací soud v důsledku svého právního názoru nezabýval dalšími důvody odvolacími a nevyřídil odvolání žalovaného ve věci samé, bylo mu uloženo, aby ve věci, t. j. o zjištění otcovství žalovaného Zikmunda F. a placení výživného v mezích důvodů a návrhů odvolacích dále jednal a znovu rozhodl. V novém rozhodnutí svém však odvolací soud nedbal svrchu uvedeného příkazu a právního stanoviska, jímž byl podle § 511 c. ř. s. vázán, nýbrž rozhodl o tom, že Josef P. již před sňatkem o těhotenství své manželky věděl, následkem čehož vyslovil, že tím jest právní domněnka nemanželského zrození nezl. Lydie P-ové vyvrácena, čímž prý padá i žalobní nárok. Rozhodl tedy odvolací soud o otázce, kterou nebyl oprávněn řešiti, ale neobíral se naopak otázkou, zda důvody odvolání žalovaného s hlediska §§ 163 a 166 obč. zák. podle zákona jsou opodstatněné. Jakmile nastala domněnka nemanželského zrození dítěte, nebylo překážky, aby zákonný zástupce dítěte podal proti domnělému nemanželskému otci žalobu podle § 163 obč. zák. V takovém sporu není žalovaný vůbec oprávněn k právní námitce, že nenastaly předpoklady § 156 obč. zák. a že jest dítě pokládati za manželské, protože mu na statusové právo dítěte nepřísluší žádný vliv a protože právní poměr nemanželského otcovství jest proti němu založen jen na tvrzeném tělesném obcování s matkou v kritické době podle § 163 obč. zák. Žalovaný může se ovšem brániti námitkou, že v té době s matkou dítěte tělesně neobcovoval, nebo — byla-li by soulož zjištěna nebo přiznána — může nastoupiti protidůkaz (§ 270 c. ř. s.), že dítě

nemůže z dokázané soulože pocházeti (§ 157 obč. zák. a rozh. č. 1476 sb. n. s.), ale v takových případech nejde již o právní námitku čerpanou z § 156 obč. zák., nýbrž o otázky důkazní (sr. také obdobný případ v judikátu dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni č. 221, uveřejněný pod č. 1643 úř. sb.).

Čís. 14219.

Odpůrčí nárok tvrzený spoluvlastníkem proti druhému spoluvlastníku nebrání o sobě žalobě podle § 830 obč. zák. podané druhým spoluvlastníkem.

(Rozh. ze dne 2. března 1935, R I 47/35.)

P r v ý s o u d vyhověl žalobě spoluvlastníka nemovitosti na zrušení společenství k nemovitosti. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalovaného zrušil rozsudek prvního soudu a uložil prvnímu soudu nové rozhodnutí z těchto důvodů: Žalovaný uplatňuje proti žalobě námitkou právo odpůrčí, tvrdě, že smlouva kupní, kterou nabyt žalobce vlastnictví polovice nemovitostí, uzavřena byla prodávající Růženou H-ovou, dlužnicí žalovaného, v úmyslu žalobci známém poškodit žalovaného. Právo odpůrčí lze námitkou uplatňovati v jakémkoli sporu, který zahájil odpůrce odporovatelův, zde žalobce proti věřiteli, zde žalovanému (§ 9 odst. 2). Z ustanovení odpůrčího řádu pak vychází, že právo odpůrčí může býti uplatňováno úspěšně námitkou i tehdy, není-li pohledávka odporovatelova vykonatelná, ovšem musí odporovatel prokázati, že jeho pohledávka úplná nebo aspoň z části není dobytá (§§ 11 a 9). Žalovaný tvrdí, že má proti Růžence H-ové pohledávku, a uvádí okolnosti nasvědčující tomu, že exekucí nebude lze docílit úplného uspokojení. Námitka žalovaným vznesená má podstatný význam pro právní posouzení nároku žalobce. Neboť kdyby se ukázalo, že odpůrčí nárok žalovaného jest po právu, pak by smlouva kupní ze dne 26. října 1933 byla vůči žalovanému bezúčinná, žalobce by nebyl oprávněn proti žalovanému uplatňovati práva, kterých onou smlouvou nabyt, tedy zejména právo na zrušení společenství podle § 830 vš. obč. zák., jehož předpokladem jest spoluvlastnictví, které by při právu odpůrčím žalovanému příslušejícím nemohlo býti vůči žalovanému účinným (§ 1). Ježto soud první stolice nevzal na přetřes okolnosti významné pro právní posouzení věci, bylo rozhodnuto podle § 496 odst. 1 čís. 3 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d k rekursu žalobce zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by o odvolání znovu rozhodl, nehledě k důvodům, z kterých zrušil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Žalovaný chce odpůrčím nárokem proti kupní smlouvě, kterou nabyt žalobce spoluvlastnictví nemovitosti, brániti tomuto ve výkonu práva